

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 67/20
Luksemburgā, 2020. gada 11. jūnijā

Spriedums apvienotajās lietās C-262/18 P un C-271/18 P
Komisija un Slovēkijas Republika/*Dôvera zdravotná poisťovňa, a.s.*

Tiesa apstiprina Komisijas lēmumu, atbilstoši kuram uz veselības apdrošināšanas iestādēm, kas darbojas, atrodoties Slovēkijas valsts kontrolē, neattiecas Savienības tiesības valsts atbalsta jomā

Spriedums, ar kuru Vispārējā tiesa apmierināja par šo lēmumu celto prasību, ir atcelts

Ar 2020. gada 11. jūnija spriedumu Komisija un Slovēkijas Republika/*Dôvera zdravotná poisťovňa* (C-262/18 P un C-271/18 P) Tiesas virspalāta atcēla Vispārējās tiesas 2018. gada 5. februāra spriedumu *Dôvera zdravotná poisťovňa/Komisija*¹ un, taisot galīgo spriedumu lietā, noraidīja Slovēkijas veselības apdrošināšanas iestādes *Dôvera zdravotná poisťovňa, a.s.* (turpmāk tekstā – “*Dôvera*”) prasību atcelt Komisijas 2014. gada 15. oktobra lēmumu par valsts atbalstu, ko Slovēkijas Republika esot piešķīrusi divām citām Slovēkijas veselības apdrošināšanas iestādēm (turpmāk tekstā – “strīdīgais lēmums”)². Šādi rīkojoties, Tiesa apstiprināja savu judikatūru par noteikumu valsts atbalsta jomā nepiemērojamību veselības apdrošināšanas iestādēm, kas, atrodoties valsts kontrolē, darbojas sociālā nodrošinājuma sistēmā, kurai ir sociāls mērķis un ar kuru tiek īstenots solidaritātes princips.

1994. gadā Slovēkijas veselības apdrošināšanas sistēma pārgāja no sistēmas, kurā darbojās viena valsts apdrošināšanas sabiedrība, uz plurālistisku modeli, kurā varēja darboties gan valsts, gan privātas struktūras. Saskaņā ar Slovēkijas tiesību aktiem, kas stājās spēkā 2005. gada 1. janvārī, šīm organizācijām neatkarīgi no tā, vai tās ir publiskas vai privātas, ir jābūt privāto tiesību akciju sabiedrības ar peļņas gūšanas mērķi juridiskajai formai. Laikposmā no 2005. gada līdz 2014. gadam Slovēkijas iedzīvotāji varēja izvēlēties kādu no vairākām veselības apdrošināšanas iestādēm, kuru vidū bija *Všeobecná zdravotná poisťovňa a.s.* (turpmāk tekstā – “*VšZP*”) un *Spoločná zdravotná poisťovňa a.s.* (turpmāk tekstā – “*SZP*”), kuras tika apvienotas 2010. gada 1. janvārī un kuru vienīgais akcionārs ir Slovēkijas valsts, kā arī *Dôvera* un *Union zdravotná poisťovňa a.s.*, kuras akcionāri ir privātā sektora struktūras.

Pēc sūdzības, kuru 2007. gada 2. aprīlī iesniedza *Dôvera* par valsts atbalstu, ko Slovēkijas Republika esot piešķīrusi *SZP* un *VšZP*, Komisija uzsāka formālo izmeklēšanas procedūru. Strīdīgajā lēmumā Komisija tomēr uzskatīja, ka *SZP* un *VšZP* veiktajai darbībai nebija saimnieciska rakstura un ka tādēļ šīs iestādes nebija uzņēmumi LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, līdz ar to sūdzībā minētie pasākumi nevarēja būt valsts atbalsts. Par šo lēmumu *Dôvera* celto atcelšanas prasību Vispārējā tiesa apmierināja, it īpaši pamatojoties uz to, ka Komisija nebija pareizi piemērojusi jēdzienus “uzņēmums” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē un “saimnieciskā darbība” attiecībā uz *VšZP* un *SZP*.

Izskatot par šo Vispārējās tiesas spriedumu iesniegtās divas – Komisijas un Slovēkijas Republikas – apelācijas sūdzības, Tiesa atgādināja, ka LESD 107. panta 1. punktā noteiktais valsts atbalsta aizliegums attiecas tikai uz uzņēmumu darbību un jēdziens “uzņēmums” ietver ikvienu struktūru, kas veic saimniecisku darbību, neatkarīgi no šīs struktūras juridiskā statusa un finansēšanas veida. Vispārējā tiesa ir pieļāvusi vairākas tiesību kļūdas, apstiprinot, ka *VšZP* un

¹ Vispārējās tiesas 2018. gada 5. februāra spriedums *Dôvera zdravotná poisťovňa/Komisija* ([T-216/15](#), nav publicēts, EU:T:2018:64).

² Komisijas Lēmums (ES) 2015/248 (2014. gada 15. oktobris) par Slovēkijas Republikas īstenotajiem pasākumiem SA.23008 (2013/C) (ex 2013/NN) attiecībā uz *Spoločná zdravotná poisťovňa, a.s.* (*SZP*) un *Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.* (*VšZP*) (OV 2015, L 41, 25. lpp.).

SZP darbībai Slovēkijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēmā, kuras iezīmes atbilst tādas sociālā nodrošinājuma sistēmas iezīmēm, kurai ir sociāls mērķis un ar kuru, atrodoties valsts kontrolē, tiek īstenots solidaritātes princips, ir saimniecisks raksturs.

Šajā ziņā Tiesa precizēja, ka, lai novērtētu, vai sociālā nodrošinājuma sistēmā veiktajai darbībai nav saimnieciska rakstura, ir jāpārbauda, vai un kādā mērā attiecīgā sistēma var tikt uzskatīta par tādu, ar kuru tiek īstenots solidaritātes princips, un vai šādu sistēmu pārvaldošo apdrošināšanas iestāžu darbība ir pakļauta valsts kontrolei.

Pamatojoties uz šiem apsvērumiem, Tiesa norādīja, ka, pretēji tam, ko ir uzskatījusi Vispārējā tiesa, Slovēkijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēmā pastāv zināma konkurence attiecībā uz piedāvājuma kvalitāti un apjomu, piemēram, iespēja apdrošināšanas iestādēm sniegt apdrošinātajām personām papildu pakalpojumus bez maksas un apdrošināto personu brīvība izvēlēties savu veselības apdrošināšanas iestādi un mainīt to reizi gadā, nevar apšaubīt apdrošināšanas iestāžu sistēmā, ar ko, atrodoties valsts kontrolē, tiek īstenots solidaritātes princips, veiktās darbības sociālo un solidāro raksturu. Runājot par zināmas konkurences pastāvēšanu starp šīm iestādēm to pakalpojumu līmenī, Tiesa piebilda, ka, lai novērtētu struktūras darbības raksturu, preču vai pakalpojumu pirkšanas darbība nav jānošķir no to turpmākas izmantošanas darbības, jo šīs turpmākās izmantošanas saimnieciskais vai nesaimnieciskais raksturs nosaka attiecīgās struktūras darbības raksturu.

Tā kā Vispārējā tiesa kļūdaini uzskatīja, ka iepriekš minētie konkurences elementi varēja atspēkot *VŠZP* un *SZP* veiktās darbības sociālo un solidāro raksturu, Tiesa apmierināja Komisijas un Slovēkijas Republikas apelācijas sūdzības un atcēla pārsūdzēto spriedumu. Turklāt, uzskatīdama, ka lieta bija izskatāmā stāvoklī un ka par to ir taisāms galīgais spriedums, Tiesa turpinājumā pati izskatīja *Dóvera* celto prasību atcelt strīdīgo lēmumu.

Šajā ziņā Tiesa norādīja, ka dalība Slovēkijas veselības apdrošināšanas sistēmā ir obligāta visiem Slovēkijas iedzīvotājiem, tiesību aktos iemaksu summa ir noteikta proporcionāli apdrošināto personu ienākumiem, nevis riskam, ko tās rada sava vecuma vai veselības stāvokļa dēļ, un ka visām šīm apdrošinātajām personām ir tiesības uz vienādu tiesību aktos noteikto pabalstu līmeni, un tādējādi nav tiešas saiknes starp apdrošinātās personas veikto iemaksu apmēru un tai sniegto pakalpojumu apmēru. Turklāt apdrošināšanas iestādēm ir jānodrošina slimības riska apdrošināšana visiem Slovēkijas iedzīvotājiem, kas to pieprasa, neatkarīgi no riska, ko rada to vecums vai veselības stāvoklis, un minētajā sistēmā ir paredzēts arī izmaksu un risku izlīdzināšanas mehānisms. Tādējādi šai apdrošināšanas sistēmai, Tiesas skatījumā, piemīt visas solidaritātes principa pazīmes.

Konstatējot, ka Slovēkijas obligātās apdrošināšanas sistēma ir arī pakļauta valsts kontrolei, Tiesa turklāt norādīja, ka konkurences elementu esamībai šajā sistēmā salīdzinājumā ar tās sociālajām, solidārajām un regulatīvajām iezīmēm ir otršķirīgs aspekts un ka apdrošināšanas iestāžu iespēja gūt, izmantot un sadalīt peļņu ir stingri ierobežota ar tiesību aktos noteiktajiem pienākumiem, kuru mērķis ir saglabāt obligātās veselības apdrošināšanas dzīvotspēju un nepārtrauktību.

Ņemot vērā visus šos apsvērumus, Tiesa uzskatīja, ka Komisija strīdīgajā lēmumā pamatoti secināja, ka Slovēkijas obligātās veselības apdrošināšanas sistēmai ir sociāls mērķis un ar to, atrodoties valsts kontrolē, tiek īstenots solidaritātes princips. Līdz ar to Komisija arī pamatoti uzskatīja, ka *VŠZP* un *SZP* darbībai šajā sistēmā nebija saimnieciska rakstura un tādēļ šīs iestādes nevarēja tikt kvalificētas kā uzņēmumi LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.

ATGĀDINĀJUMS. Prasības atcelt tiesību aktus ir vērstas uz to, lai atceltu Savienības iestāžu tiesību aktus, kas ir pretrunā Savienības tiesībām. Noteiktos apstākļos dalībvalstīs, Eiropas iestādes un privātpersonas var celt prasību atcelt tiesību aktu Tiesā vai Vispārējā tiesā. Ja prasība ir pamatota, tiesību akts tiek atcelts. Attiecīgajai iestādei ir jānovērš iespējamās nepilnības tiesiskajā regulējumā, kas radušās sakarā ar tiesību akta atcelšanu.

ATGĀDINĀJUMS. Tiesā var pārsūdzēt Vispārējās tiesas spriedumu vai rīkojumu vienīgi par tiesību jautājumiem. Pārsūdzībai nav apturošas iedarbības. Ja apelācijas sūdzība ir pieņemama un pamatota, Tiesa

atceļ Vispārējās tiesas nolēmumu. Ja lieta ir Tiesā izskatāmā stāvoklī, tā šajā lietā var pieņemt galīgu nolēmumu. Pretējā gadījumā tā nodod lietu atpakaļ Vispārējai tiesai, kurai ir saistošs Tiesas pieņemtais nolēmums apelācijas tiesvedībā.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127